Lietas arhīva Nr. A42-01056-18/46
ECLI:LV:ADRJVTN:2018:0605.A420308917.8.S

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā
Valmierā 2018.gada 5.jūnijā

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese Solveiga Pone,

piedaloties pieteicējas SIA /Nosaukums A/ pārstāvei /pers. A/,
piedaloties pieteicējas SIA /Nosaukums S/ pārstāvim /pers. C/,
atbildētājas Ērgļu novada pašvaldības pusē pieaicinātās iestādes Ērgļu novada būvvaldes pārstāvei /pers. D/ un Ērgļu novada pašvaldības pārstāvim /pers. E/,

2018.gada 15.maijā atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pamatojoties uz SIA /Nosaukums A/ pieteikumu ar kuru atzītu izbūvēto siltummaini un loga funkcijas maiņu par patvaļīgiem būvdarbiem un uzliktu par pienākumu SIA /Nosaukums S/ novērst patvaļīgas būvniecības radītās sekas un par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, ar kuru atzītu SIA /Nosaukums S/ veiktos siltummaiņa izbūves darbus iekštelpās par patvaļīgiem būvdarbiem un uzliktu par pienākumu SIA /Nosaukums S/novērst patvaļīgās būvniecības sekas – demontēt pilnībā saistībā ar siltummaiņa izvietošanu ēkas ārpusē izveidotos pievadus, caurules un elektroinstalācijas, atjaunojot ēku iepriekšējā stāvoklī, un SIA /Nosaukums S/pieteikumu par Ērgļu novada pašvaldības domes 2017.gada 30.novembra lēmuma „Par Ērgļu novada būvvaldes 2017.gada 6.septembra lēmuma atcelšanu" daļā, kurā pieteicējai uzdots pienākums viena mēneša laikā pēc lēmuma stāšanās spēkā iesniegt Ērgļu novada būvvaldē: 1) līgumu, kas noslēgts ar SIA /Nosaukums A/ par to, ka SIA /Nosaukums A/ ir piekritis iekšējo inženiertīklu (tirdzniecības zālē veiktie kanalizācijas izbūves darbi aukstumvitrīnu kondensāta novadei) izbūvei; 2) sertificēta būvspeciālista atzinumu, ka iekšējo inženiertīklu (tirdzniecības zālē veiktie kanalizācijas izbūves darbi aukstumvitrīnu kondensāta novadei) izbūve atbilst Ministru kabineta 2015. 30.jūnija noteikumu Nr.332 „Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 221-15 „Ēku iekšējais ūdensvads un kanalizācija"" prasībām, atcelšanu,

Aprakstošā daļa

[1] Administratīvās rajona tiesas Valmieras tiesu namā 2017.gada 10.aprīlī saņemts pieteicējas pieteikums. Ar Administratīvās rajona tiesas tiesneses 2017.gada 30.oktobra lēmumu pieteikums pieņemts un ierosināta administratīvā lieta Nr.A420308917.

[2] Lietā konstatējami turpmāk minētie apstākļi.

[2.1] SIA /Nosaukums A/ pieder nekustamais īpašums – būve /adrese A/ ar kadastra apzīmējumu /numurs A/. Daļa no nekustamā īpašuma iznomāta SIA /Nosaukums S/ (*sk. lietas 36. -45.lapu*).

[2.2] 2016.gada 10.augustā Ērgļu novada pašvaldības Ērgļu novada būvvaldes būvinspektors sastādījis Atzinumu Nr.28, kurā konstatēts, ka SIA /Nosaukums S/ nomātajās telpās veikusi būvniecību (uzstādījusi siltummaini) ar patvaļīgas būvniecības pazīmēm. Pamatojoties uz Būvniecības likuma 8.panta piekto daļu būvinspektors noteicis apturēt būvdarbus (*sk. lietas 1.sējuma 56.-59.lapu*).

[2.3] SIA /Nosaukums S/ 2016.gada 10.augusta atzinumu Nr.28 apstrīdējusi, un ar Ērgļu novada domes 2016.gada 30.septembra lēmumu (protokols Nr.11, 1.§) 2016.gada 10.augusta atzinums Nr.28 atstāts negrozīts (*sk. lietas 1.sējuma 60.-62.lapu*).

[2.4] Ar 2016.gada 2.oktobra vēstuli SIA /Nosaukums A/ vērsusies Ērgļu novada būvvaldē par SIA /Nosaukums A/ piederošā nekustamā īpašuma /adrese A/ nomnieka iznomātajās telpās veiktu patvaļīgu iekšējo inženierkomunikāciju pārbūvi, ievietojot ārtelpām paredzētu siltummaini iekštelpās, mainot logu ierasto lietošanas veidu – logus nav iespējams aizvērt.

[2.5] 2016.gada 12.oktobrī Ērgļu novada būvvaldes inspektors sastādījis atzinumu Nr.50 par būves pārbaudi (*sk. lietas 50.-53.lapu*). Atzinumā konstatēts, ka nekustamajā īpašumā /adrese A/ telpā Nr.15 (noliktava) uz grīdas uzstādīts siltummainis, bet siltummainis, kas atradās uz pagalma brauktuves ir demontēts. Aktā atzīts, ka atbilstoši Ministru kabineta 2014.gada 19.augusta noteikumiem Nr.500 „Vispārīgie būvnoteikumi" (turpmāk – Noteikumi Nr.500) siltummainis kā iekārta nav klasificējams inženierbūvju iedalījumu grupās un atsevišķa būvniecības ieceres dokumentācijas izstrāde nav nepieciešama.

[2.6] SIA /Nosaukums A/ Ērgļu novada būvvaldes 2016.gada 12.oktobra atzinumu Nr.50 apstrīdējusi, lūdzot to atcelt, uzdot Ērgļu novada būvvaldei atkārtoti izvērtēt SIA /Nosaukums A/ iesniegumu, būvinspektoram sagatavojot atzinumu un būvvaldei pieņemot lēmumu, atzīt, ka SIA /Nosaukums S/veikusi patvaļīgu būvniecību; uzdot SIA/Nosaukums S/jaunizbūvētajam energoapgādes objektam izstrādāt tehnisko shēmu, kas saskaņojama ar ēkas īpašnieku un atbilstošo inženiertīklu īpašnieku noteiktā termiņā, vai pieņemt lēmumu demontēt šo patvaļīgi izbūvēto energoapgādes objektu līdz šo darbu veikšanai aizliedzot lietot telpu Nr.15; uzdot izvērtēt SIA /Nosaukums S/ pārkāpumus būvniecības jomā atbilstoši administratīvo pārkāpumu kodeksam un piemērot administratīvo sodu (*sk.lietas 1.sējuma 70.-81.lapu*).

[2.7] Ar Ērgļu novada pašvaldības Ērgļu novada būvvaldes 2016.gada 28.decembra sēdes lēmumu Nr.10-07/90-Ē nolemts uzdot ēkas īpašniekam veikt būves vai tās daļas /adrese A/ tehnisko izpēti, iesniedzot Ērgļu novada būvvaldē tehniskās apsekošanas izpētes atzinumu (*sk. lietas 1.sējuma 64.lapu*).

[2.8] SIA /Nosaukums A/ Ērgļu novada būvvaldes 2016.gada 28.decembra lēmumu Nr.10-07/90-Ē apstrīdējusi, lūdzot atcelt apstrīdēto lēmumu un tehniskās izpētes darbu veikšanu, ja uzskata to par nepieciešamu, uzdot SIA /Nosaukums S/ kā telpu faktiskajam lietotājam un būvdarbu veicējam (*sk. lietas 1.sējuma 28.-35.lapu*).

[2.9] Ar Ērgļu novada pašvaldības domes 2016.gada 29.decembra lēmumu (protokols Nr.14, 2§) nolemts atstāt negrozītu Ērgļu novada

būvvaldes 2016.gada 12.oktobra Atzinumu Nr.50 (*sk.lietas 1.sējuma 47.-48.lapu*).

[2.10] Ar Ērgļu novada pašvaldības domes 2017.gada 24.februāra lēmumu (sēdes protokols Nr.3, 1§) nolemts atcelt Ērgļu novada pašvaldības būvvaldes 2016.gada 28.decembra lēmumu Nr.10-07/90-Ē, ar kuru pieteicējai tika uzdots veikt būves vai tās daļas /adrese A/tehnisko izpēti, iesniedzot būvvaldē tehniskos apsekošanas dokumentus (*sk. lietas 1.sējuma 16.-19.lapu*)

[2.11] Ar Ērgļu novada domes 2017.gada 31.jūlija lēmumu (protokols Nr.4, 1.§) nolemts:

1) uzdot Ērgļu novada pašvaldības Ērgļu novada būvvaldei apsekot ēku /adrese A/, lai izvērtētu SIA /Nosaukums S/veiktos darbus ēkas SIA /Nosaukums S/ iznomātajā daļā un, konstatējot, vai veiktie darbi ir atzīstami par inženiertīklu pārbūves vai ierīkošanas darbiem, vai un kādi dokumenti jāizstrādā darbu veikšanai, vai un ar ko šie darbi ir jāsaskaņo (jāsaņem atļaujas) un līdz ar to, kādi normatīvie akti pārkāpti. Tāpat būvvaldei jāizvērtē, vai apsekošanas rezultātā saskaņā ar normatīvajiem aktiem tai ir jāpieņem attiecīgi lēmumi;

2) noraidīt pieteicējas iesniegumu daļā, ar kuru tā lūdz pieņemt atbilstošu lēmumu par SIA /Nosaukums S/ 2016.gada 3.spetembrī veiktajiem patvaļīgajiem būvdarbiem /adrese A/ līdz brīdim, kad spēkā stāsies spriedums administratīvajā lietā Nr.A420244615.

[2.12] Ērgļu novada pašvaldības Ērgļu novada būvvalde 2017.gada 6.augustā pieņēmusi lēmumu Nr.10-07/63-Ē, ar kuru nolemts uzlikt par pienākumu SIA /Nosaukums S/

1) līdz 2017.gada 7.novembrim iesniegt Ērgļu novada būvvaldē Paskaidrojuma rakstu I daļu atbilstoši Ministru kabineta noteikumiem Nr.573 „Elektroenerģijas ražošanas, pārvades un sadales būvju būvnoteikumi";

2) līdz 2017.gada 7.novembrim iesniegt Ērgļu novada būvvaldē iekšējo inženierkomunikāciju novietojuma plāna kopiju saskaņā ar Ministru kabineta noteikumu Nr.253 „Atsevišķu inženierbūvju būvnoteikumi" 17.pantā noteikto (*sk. lietas 4.sējuma 10.-11.lapu*).

[2.13] Ērgļu novada pašvaldības Ērgļu novada būvvaldes būvinspektors 2017.gada 23.augustā sastādījis Atzinumu Nr.51 par būves pārbaudi (*sk. lietas 163. – 166.lapu*).

Atzinumā uzlikts pienākums pieteicējai pabeigt ēkas sienu atjaunošanu, demontējot atstātos cauruļvadus.

Atzinumā konstatēts, ka telpā Nr.15 uzstādīts siltummainis Emerson ZXME 030E, pie kura pievienoti cauruļvadi un kabeļi, kas piestiprināti pie ēkas sienas, un atzīts, ka SIA /Nosaukums S/ telpā Nr.15 ierīkojusi inženiertīklus, nesaskaņojot tos ar ēkas īpašnieku, tādējādi pārkāpjot Ministru kabineta noteikumu Nr.551 „Ostu hidrotehnisko, siltumenerģijas, gāzes un citu, atsevišķi neklasificētu inženierbūvju būvnoteikumi" 15.punktu. Atzinumā secināts, ka ir konstatējamas patvaļīgas būvniecības pazīmes.

Attiecībā par telpas Nr.15 logiem un logu rāmjiem atzinumā konstatēts, ka logu funkcija nav mainīta.

Attiecībā par SIA /Nosaukums S/ veiktajiem kanalizācijas izbūves darbiem Atzinumā konstatēts, ka saskaņā ar Ministru kabineta 1997.gada 1.aprīļa noteikumu Nr.112 „Vispārīgie būvnoteikumi" šādu darbu veikšanu bija nepieciešams saskaņot ar inženiertīklu izbūves ierosinātāju, ēkas apsaimniekotāju, inženierkomunikāciju īpašnieku. Tādējādi atzīts, ka SIA /Nosaukums S/veikusi iekšējās kanalizācijas tīklu izbūvi ar patvaļīgas būvniecības pazīmēm un uzdots SIA /Nosaukums S/pārtraukt patvaļīgo būvniecību.

[2.14] SIA /Nosaukums S/ apstrīdējusi Ērgļu novada pašvaldības Ērgļu novada būvvaldes 2017.gada 6.augusta lēmumu Nr.10-07/63-Ē (*sk. lietas 4.sējuma 12.-13.lapu*).

[2.15] SIA /Nosaukums A/ apstrīdējusi Ērgļu novada pašvaldības Ērgļu novada būvvaldes 2017.gada 23.augusta atzinumu Nr.51 (*sk. lietas 4.sējuma 14.-15.lapu*).

[2.16] Ērgļu novada dome 2017.gada 30.novembrī izdevusi lēmumu (sēdes protokols Nr.8, 1§), ar kuru atzīts, ka:

1) siltummainim pievienotie cauruļvadi nav atzīstami par kādu no ēkas iekšējo inženiertīklu vai tā daļu, kā arī elektrības vads, ar kuru siltummainis pieslēgts elektrībai, nav atzīstams par ēkas inženiertīklu jeb ēkas elektroinstalāciju, tādēļ uzskatāms, ka SIA /Nosaukums S/ nav veikusi patvaļīgu būvniecību;

2) kanalizācijas izbūve ēkas tirdzniecības zālē pie aukstumvitrīnām ir būvdarbi, kas SIA/Nosaukums S/ ir jāsakārto atbilstoši normatīvo aktu prasībām;

3) gadījumā, ja siltummainis, kas atradās uz ēkas sienas, bija uzstādīts, neizbūvējot ēkas iekšējos inženiertīklus, tad tā nebija nelikumīga būvniecība, bet gadījumā, ja siltummainis bija uzstādīts, pārkāpjot būvniecību regulējošo normatīvo aktu normas, tad SIA/Nosaukums S/ nevar uzlikt pienākumu demontēt siltummaini, jo SIA /Nosaukums S/ nav tiesīga veikt būvniecību objektā (nomas līgums šādas tiesības neparedz);

4) SIA /Nosaukums S/ nav veikusi logu pārbūvi, un restu ierīkošana, kā rezultātā logi nav aizverami, nav patvaļīga būvniecība.

Ar minēto lēmumu daļēji apmierināts SIA /Nosaukums S/lūgums par Ērgļu novada pašvaldības Ērgļu novada būvvaldes 2017.gada 6.septembra lēmuma Nr.10-07/63-Ē atcelšanu, uzdodot SIA /Nosaukums S/ viena mēneša laikā pēc lēmuma spēkā stāšanās iesniegt Ērgļu novada būvvaldē:

1) līgumu, kas noslēgts ar SIA /Nosaukums A/ par to, ka SIA /Nosaukums A/ ir piekritis iekšējo inženiertīklu (tirdzniecības zālē veiktie kanalizācijas izbūves darbi aukstumvitrīnu kondensāta novadei) izbūvei;

2) sertificēta būvspeciālista atzinumu, ka iekšējo inženiertīklu (tirdzniecības zālē veiktie kanalizācijas izbūves darbi aukstumvitrīnu kondensāta novadei) izbūve atbilst Ministru kabineta 2015.gada 30.jūnija noteikumu Nr.332 „Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 221-15 „Ēku iekšējais ūdensvads un kanalizācija" prasībām.

Noraidīts SIA /Nosaukums A/ iesniegums par Ērgļu novada būvvaldes būvinspektora 2017.gada 23.augusta atzinuma Nr.51 atcelšanu (*sk. lietas 177.-182.lapu*)

[3] SIA /Nosaukums A/ pieteikumā norāda, ka nav saprotams pārsūdzētajos lēmumos sniegtais pamatojums un tajos konstatētie faktiskie apstākļi, kā arī nav piemērotas pareizās materiālo tiesību normas, kā rezultātā kļūdaini izdarīti pieņēmumi par patvaļīgas būvniecības pazīmju neesamību, un attiecīgi turpmāk no šiem kļūdainajiem pieņēmumiem vadoties, ir izdarīti prettiesiski secinājumi, kas būtiski aizskar SLA /Nosaukums A/ Latvijas Republikas Satversmē garantētās pamattiesības – tiesības uz īpašumu. Ar šādiem lēmumiem faktiski tiek atzītas kādas citas personas tiesības rīkoties SIA /Nosaukums A/ īpašumā, veikt pārbūves darbus bez būvniecības dokumentācijas un jebkādas saskaņošanas ar ēkas īpašnieku, tādejādi radot šķēršļus drošai ēkas apsaimniekošanai. Vienlaikus telpu lietotājam tiek radīts priekšstats par tā tiesībām uz nesaskaņotu būvniecības darbu veikšanu SIA /Nosaukums A/ piederošajā īpašumā.

SIA /Nosaukums A/ ieskatā Ērgļu novada būvvaldē kļūdaini piemēro (vai brīžiem nepiemēro) Būvniecības likumā noteiktos pienākumus un tiesības, kādas tai ir noteiktas normatīvajos aktos, kas tādejādi apdraud SIA /Nosaukums A/ kā ēkas īpašnieka tiesības būt informētam par izmaiņām ēkas plānojumā un inženiertīklos, kā arī bezdarbības dēļ nomniekam radīja pārliecību par kontrolējošās iestādes pasīvo rīcību, kas ļāvis tam rīkoties veidā, kas nav savietojama ar labas ticības principu (piemēram, veicot patvaļīgus būvdarbus aiz slēgtām durvīm, tur neielaižot pat Valsts policijas pārstāvjus). Ērgļu novada būvvalde ar šādu rīcību – neapturot būvdarbus, nenosakot konkrētus termiņus patvaļīgas būvniecības konstatēšanas gadījumā to novēršanai, nepārtraucot telpu daļas ekspluatāciju, ir pārkāpusi labas pārvaldības principu.

Šobrīd starp SIA /Nosaukums A/ un SIA /Nosaukums S/ norisinās tiesvedība, kurā SIA /Nosaukums A/ lūdz izlikt SIA /Nosaukums S/no telpām. SIA /Nosaukums A/ vienpusēji ir izbeigusi Nomas līgumu, izmantojot piešķirtās tiesības, paziņojot, ka Nomas līgums kopš 2015.gada 10.februāra vairs

nav spēkā. Diemžēl SIA/Nosaukums S/labprātīgi telpas neatbrīvoja un šobrīd norisinās civillieta par telpu atbrīvošanu (lieta Nr.C23055615). Tomēr tiesvedības process Latvijā ir ļoti ilgstošs, un SIA/Nosaukums S/turpina dažādus būvdarbus telpās.

SIA /Nosaukums A/ nepiekrīt Ērgļu novada būvvaldes atzītajam, ka siltummainis nav atzīstams par elektroiekārtu. Šāds secinājums neatbilst Ministru kabineta 2015.gada 9.jūnija noteikumu Nr.294 „Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 261-15 „Ēku iekšējā elektroinstalācija"" (turpmāk – Noteikumi Nr.294) 3.3.apakšpunktā norādītajam, un ir nesaprotami šaurs tulkojums jēdzieniem, nepamatoti paplašinot izpratni par to, kas ir elektroinstalācija, kas ietilpst ierīču sastāvā. Arī saskaņā ar Ministru kabineta 2014.gada 30.septembra noteikumu Nr.573 „Elektroenerģijas ražošanas, pārvades un sadales būvju būvnoteikumi" 2.2.punktu siltummainis ir atzīstams par elektroiekārtu, ar ko saprot jebkuru iekārtu, kas paredzēta elektroenerģijas ražošanai, pārveidošanai, pārvadei, sadalei vai patēriņam. Šāds jēdziena – elektroiekārta – skaidrojums tiek sniegts arī vārdnīcās.

Ņemot vērā Ērgļu novada būvvaldes pasīvo rīcību, jau trešo reizi SIA/Nosaukums S/bija iespēja veikt patvaļīgu būvniecību, pārvietojot un mainot siltummaiņu atrašanās vietu un mainot inženierkomunikāciju atrašanos, konkrētajā gadījumā tikai ar vienīgo atšķirību – siltummainis, kas paredzēts lietošanai ārtelpās, ir ievietots iekštelpās.

Nepastāv strīds par to, ka siltummaiņa izvietošanai un darbībai konkrētajās telpās nepietika ar šīs elektroiekārtas ienešanu telpā, bet bija nepieciešams veikt papildus darbības, lai divas atsevišķas ierīces – tirdzniecības aukstumvitrīna varētu savienoties ar šo siltummaini (kas nav viena ražotāja savstarpēji saistītas iekārtas). No jauna izbūvētajam siltummainim tiek piebūvētas inženierkomunikācijas, kur tiek pieslēgti vadi, caurules, u.tml. SIA /Nosaukums S/nav uzrādījusi nekādu dokumentāciju, nevienu tehnisko shēmu, u.tml. par to, kā un kur atradīsies jaunizbūvējamā energoobjekta pievadi un kā tas ietekmēs ēkas ekspluatācijas un tās apsaimniekošanas nosacījumus. SIA /Nosaukums S/pārbūvējot iekšējās inženierkomunikācijas, ievietojot ārtelpām paredzēto siltummaini iekštelpās, mainījusi logu ierasto lietošanas veidu un, tos padarījusi par neiespējamiem aizvērt pie mīnuss grāda sala.

Tā kā uzstādot siltummaiņus, tos vēlāk mainot, ir vairākkārt jau mainīta iekšējo inženierkomunikāciju shēma, kas nav saskaņota ar ēkas īpašnieku, bet kopš būvniecības normatīvo aktu būtiskām izmaiņām 2014.gadā, šādas izmaiņas iekšējās inženierkomunikācijās vismaz paskaidrojuma raksta formā ir saskaņojamas arī būvvaldē, tad ir pamats atzīt, ka SIA/Nosaukums S/ir veikusi patvaļīgu būvniecību, uzstādot siltummaiņus uz ēkas ārsienas, un to darbībai izbūvējot jaunus elektropievadus (izmainot iekšējās inženierkomunikācijas), nesaskaņojot ar ēkas īpašnieku SIA /Nosaukums A/ un neizstrādājot tehnisko shēmu.

Darbojoties iekštelpās, siltummainis rada ļoti lielu siltumu, kas tā darbības laikā telpā būtiski paaugstina temperatūru. Tās pazemināšanai SIA /Nosaukums S/24 stundu (nepārtrauktā) režīmā tur atvērtus logus, kam priekšā pieliktas restes. Visticamāk pēc izdalītās jaudas šāda elektroiekārta nav paredzēta lietošanai iekštelpās bez speciāli izveidotas ventilācijas sistēmas. Ņemot vērā, ka ēka ir mazumtirdzniecības vieta, un tajā ir regulāri apmeklētāji – pircēji, pašvaldībai ar pienācīgu rūpību jāizturas pret šādas ēkas drošību, nepieļaujot patvaļīgu rīcību.

Ja ar siltummaiņa ierīkošanu vienlaicīgi tiek veiktas izmaiņas inženierkomunikācijās (t.sk. elektrības slēguma shēmās), tas kopumā ir vērtējams kā jauns energoapgādes objekts. Tādejādi, izbūvējot iekštelpās jaunu energoapgādes objektu, kam tiek ierīkotas jaunas inženierkomunikācijas, ir saskaņojamas ar ēkas īpašnieku un arī inženiertīklu īpašnieku. Turklāt normatīvie akti neaizliedz saskaņot tikai jaunizveidojamā energoobjekta shēmu, ja netiek mainīta pārējā inženierkomunikāciju daļa. To, ka siltummainis iepriekš neatradās telpā, var secināt no Ērgļu novada būvvaldē esošajiem būvinspektora atzinumiem.

Ņemot vērā minēto, siltummaiņa uzstādīšana iekštelpās un tā darbības nodrošināšanai izbūvētās komunikācijas (cauruļvadi un kabelis) ir atzīstama par patvaļīgu būvniecību.

SIA /Nosaukums A/ nav saprotams, kāpēc nav uzlikts par pienākumu SIA /Nosaukums S/demontēt nelikumīgi izbūvētās inženierkomunikāciju caurules. Nepastāv strīds par to, ka SIA/Nosaukums S/ ir veikusi elektrības pievadu un cauruļvadu, kas izvietoti zem ēkas ārsienas apšuvuma, izbūvi siltummaiņa uzstādīšanai.

Atbilstoši Būvniecības likuma 12.panta trešās daļas 1.punktam būvvaldes kompetencē ir kontrolēt būvniecības procesu un tā atbilstību šā likuma un citu būvniecību regulējošu normatīvo aktu prasībām.

Minētā likuma 19.pants nosaka to, kas ir atbildīgā persona būvniecībā. Kā tas izriet no Būvniecības likuma, tad uz zemes uzceltas vai ceļamas būves īpašnieks var nebūt viena un tā pati persona. Līdz ar to – arī atbildība katrai personai, par tām darbībām, ko tā veikusi, būs sava. Turklāt – Būvniecības likuma izpratnē jēdziens „būve" tulkojams plašāk, ne tikai gramatiski. Ar jēdzienu „būve" ir jāsaprot to darbu kopums, ko pārbūves rezultātā vēlas radīt darbu pasūtītājs, kurš būs šo darba rezultātu īpašnieks. Tajā gadījumā, ja „būves" īpašnieks nav juridiskais zemes un ēkas īpašnieks, bet būvniecības procesa ierosinātājs ir uzsācis būvdarbus patvaļīgi, atbildīgā persona būs nevis zemes vai ēkas īpašnieks, bet gan būvniecības procesa ierosinātājs un veicējs, konkrētajā gadījumā – SIA /Nosaukums S/Ja tās darbībās ir konstatētas patvaļīgas būvniecības pazīmes, tad tikai uz šo patvaļīgās būvniecības veicēju arī būvvaldē var pieņemt Būvniecības likuma 18.panta piektajā daļā un 21.panta septītajā daļā paredzētos lēmumus, tostarp - uzdot atjaunot sākotnējo stāvokli, kas nav jauns būvniecības process, bet gan iepriekš veiktās patvaļīgās būvniecības radīto seku novēršana un īpašuma sakārtošana. Minētais atbilst arī Civillikuma 863. un 864.panta ietvertajam regulējumam par apgrūtinājumiem un nastām, kas jānes lietas īpašniekam.

SIA /Nosaukums A/ uzskata, ka pašvaldība nav rīkojusies atbilstoši Administratīvā procesa likumā ietvertajam privātpersonas tiesību ievērošanas principam, tiesiskuma principam, tiesību normas saprātīgas piemērošanas principam un samērīguma principam.

Šo būtisko tiesību principu pārkāpumi, kā arī kļūdas administratīvo aktu izdošanas laikā, nepareiza faktisko apstākļu novērtēšana, kļūdaina normatīvo aktu interpretēšana un secinājumu izdarīšana, neatsaucoties ne uz normatīvajiem aktiem, judikatūru vai speciālo literatūru, ir radījusi pamatu kļūdainu lēmumu pieņemšanai.

[4] SIA/Nosaukums S/ uzskata, ka tirdzniecības zālē pie dzesēšanas iekārtām (aukstuma vitrīnām) izbūvētās kondensāta novades caurules nav uzskatāmas par patvaļīgu būvniecību, jo tās uzstādītas pirms Ministru kabineta 2015.gada 30.jūnija noteikumu Nr.332 „Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 221-15 „Ēku iekšējais ūdensvads un kanalizācija"" (turpmāk - Noteikumi Nr.332), stāšanās spēkā. Kondensāta novades cauruļu izbūves laikā bija spēkā Ministru kabineta 1998.gada 21.jūlija noteikumi Nr.256 „Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 221-98 „Ēku iekšējais ūdensvads un kanalizācija"" (turpmāk - Noteikumi Nr.256).

Un ne Noteikumi Nr.332, ne Noteikumi Nr.256 nav piemērojami kondensāta cauruļu uzstādīšanas darbiem.

Papildus tam Atzinuma 2.4.1.punktā ir norādīts, ka dzesēšanas iekārtu (aukstuma vitrīnu) kondensāta novades cauruļu ievadīšana esošajā kanalizācijas cauruļvadā ir vienkāršota iekšējo inženiertīklu renovācija, t.sk. pieslēgums esošajiem tīkliem, kurai saskaņā ar Ministru kabineta 1997.gada 1.aprīļa noteikumu Nr.112 „Vispārīgie būvnoteikumi" 37.[1]punktu nebija nepieciešama ne uzskaites karte, ne būvatļauja.

Attiecībā par SIA/Nosaukums S/uzlikto pienākumu iesniegt būvvaldē līgumu, kas noslēgts ar SIA /Nosaukums A/ par to, ka SIA /Nosaukums A/ ir piekritis iekšējo inženiertīklu (tirdzniecības zālē veiktie kanalizācijas izbūves darbi aukstumvitrīnu kondensāta novadei) izbūvei, SIA /Nosaukums S/norāda, ka šādu prasību neparedz neviens būvnormatīvs, līdz ar to šāda līguma esamība vai neesamība ir civiltiesiskas dabas jautājums, kas ir atkarīgs no ēkas īpašnieka un lietotāja (šajā gadījumā – nomnieka) savstarpējiem ieskatiem.

[5] Ērgļu novada pašvaldība tiesā iesniegtajā paskaidrojumā norāda, ka neatzīst SIA /Nosaukums A/ un SIA/Nosaukums S/ pieteikumu, pamatojoties uz pārsūdzētajā lēmumā un turpmāk minētajiem argumentiem.

Attiecībā par SIA /Nosaukums A/ pieteikumu Ērgļu novada pašvaldība norāda, ka siltummainis ir atzīstams par elektroietaisi un tāpēc tā uzstādīšana nav atzīstama par būvdarbiem. Tāpat Ērgļu novada pašvaldība nevar uzdot par pienākumu SIA /Nosaukums S/ pabeigt pēc siltummaiņa, kas bija uzstādīts ēkas ārpusē, palikušo pievadu un cauruļvadu demontāžu.

Attiecībā uz SIA /Nosaukums S/pieteikumu Ērgļu novada pašvaldība norāda, ka SIA /Nosaukums S/viedoklim piekristu tad, ja dzesēšanas iekārtām (aukstumvitrīnām) izbūvētās kondensāta novades caurules nebūtu izbūvētas zem tirdzniecības telpas grīdas, proti, caurules iebūvējot ēkā. Veicot šādus izbūves darbus, SIA /Nosaukums S/ ēkā ir izbūvējusi ēkas iekšējo kanalizāciju atbilstoši ar Noteikumiem Nr.332 apstiprinātā būvnormatīva 5.punktam. Līdzīgi noteikts Noteikumu Nr.256 5.punktā – ēkas iekšējā kanalizācija ir ar ēkas ārējām sienām norobežota iekārtu un cauruļvadu sistēma, kas nodrošina sanitāri tehnisko ierīču un tehnoloģisko iekārtu notekūdeņu novadīšanu no ēkas līdz pirmajai skatakai.

Attiecībā uz SIA /Nosaukums S/ iebildumu, ka neviens būvnormatīvs nenosaka pienākumu SIA /Nosaukums S/ iesniegt līgumu ar SIA /Nosaukums A/ par to, ka SIA /Nosaukums A/ ir piekritusi kanalizācijas izbūvei aukstumvitrīnu kondensāta novadei, Ērgļu novada pašvaldība norāda, ka šādu pienākumu SIA /Nosaukums S/ var uzlikt saskaņā ar Būvniecības likuma 19.panta pirmo daļu un Noteikumu Nr. 500 3.1.apakšpunktu.

[6] Tiesas sēdē SIA /Nosaukums A/ un SIA /Nosaukums S/pieteikumus uzturēja, minot pieteikumos norādītos argumentus. Tiesas sēdē atbildētājas Ērgļu novada pašvaldības pusē pieaicinātās iestādes Ērgļu novada būvvaldes pārstāve un Ērgļu novada pašvaldības pārstāvis pieteicēju pieteikumu neatzina, minot pārsūdzētajos lēmumos un rakstveida paskaidrojumos ietvertos argumentus.

Motīvu daļa

[7] Tiesa, izvērtējot lietas apstākļus un lietā esošos pierādījumus, secina, ka pieteikums ir nepamatots un noraidāms.

[8] Būvniecības likuma 19.panta pirmajā daļā noteikts pienākums būvniecības procesa dalībniekiem (zemes īpašnieks, būves īpašnieks, būvprojekta izstrādātājs, būvdarbu veicējs, būvuzraugs un būveksperts) būvniecības procesā ievērot normatīvo aktu prasības.

Noteikumos Nr.500 ir noteikti subjekti, kuri var ierosināt būvniecību. Saskaņā ar Noteikumu Nr.500 3.1.apakšpunktu būvniecību var ierosināt zemes vai būves īpašnieks vai, ja tāda nav, – tiesiskais valdītājs (arī publiskas personas zemes vai būves tiesiskais valdītājs) vai lietotājs, kuram ar līgumu noteiktas tiesības būvēt.

Lietā nav strīda par to, ka ēkas /adrese A/ īpašnieks ir SIA /Nosaukums A/, kura ir iznomājusi SIA /Nosaukums S/daļu no ēkas (*sk. šā sprieduma 2.1. un 2.2.punktu*). Starp SIA /Nosaukums A/ un SIA /Nosaukums S/ 2013.gada 16.aprīlī noslēgtais nomas līgums neparedz SIA /Nosaukums S/ tiesības veikt būvniecību ēkā, izņemot līguma 1.pielikumā uzskaitītos rekonstrukcijas iecerē paredzētos darbus (*sk. lietas 1.sējuma 36.-45.lapu)*. No minētā izriet, ka objektā /adrese A/ būvniecību ir tiesīga veikt tikai SIA /Nosaukums A/ (lai SIA /Nosaukums S/ šajā objektā varētu veikt būvniecību, tad SIA /Nosaukums A/ ar līgumu būtu jāpiešķir šādas būvniecības tiesības SIA /Nosaukums S/Minētais atbilst arī Civillikuma 927.pantā ietvertajam regulējumam par īpašuma tiesībām (īpašums ir pilnīgas varas tiesība par lietu, t. i. tiesība valdīt un lietot to, iegūt no tās visus iespējamos labumus, ar to rīkoties un noteiktā kārtā atprasīt to atpakaļ no katras trešās personas ar īpašuma prasību), kā ari Latvijas Republikas Satversmes 105.pantā nostiprinātajām pamattiesībām attiecībā par īpašuma tiesību aizsardzību. Tādēļ tieši SIA /Nosaukums A/ kā ēkas īpašnieks ir atbildīga par objektā veiktās būvniecības tiesiskumu.

[9] Saskaņā ar Būvniecības likuma 1.panta 12.punktu būvniecība ir visu veidu būvju projektēšana un būvdarbi.

Būvniecības likuma 1.panta 2.punktā noteikts, ka būvdarbi ir būvniecības procesa sastāvdaļa, darbi, kurus veic būvlaukumā vai būvē, lai radītu būvi, novietotu iepriekš izgatavotu būvi vai tās daļu, pārbūvētu, atjaunotu, restaurētu, iekonservētu, nojauktu būvi vai ierīkotu inženiertīklu. No minētā būvniecības un būvdarbu definējuma izriet, ka Būvniecības likuma izpratnē arī būves nojaukšana ir būvniecība (būvdarbi).

Tādēļ, ņemot vērā iepriekš (8.punkts) minēto, secināms, ka patvaļīgas būvniecības seku novēršana – prettiesiski uzbūvētas būves nojaukšana, kā to pārsūdzētajā lēmumā pamatoti atzinusi atbildētāja, izskatāmajā gadījumā var tikt uzdota tikai ēkas īpašniekam – SIA /Nosaukums A/.

[10] Attiecībā par Ēkas 15.telpā izvietotā siltummaiņa pieslēgumu tiesa atzīst par pamatotu atbildētājas secinājumu, ka SIA /Nosaukums S/ierīkotais elektrības kabelis no siltummaiņa līdz ēkas elektroinstalācijai (spēka tīklam) un cauruļvads, kas no siltummaiņa novada uz tirdzniecības aukstumvitrīnām dzesēšanas šķidrumu, nav atzīstami par ēkas iekšējo inženiertīklu vai tā daļu.

[10.1] Noteikumu Nr.500 2.16.apakšpunktā noteikts, ka inženiertīkls ir būvju kopums, kas sastāv no cauruļvadiem, kabeļiem, vadiem, aprīkojuma, iekārtām un ierīcēm un paredzēts elektroenerģijas, siltumenerģijas, gāzes, elektronisko sakaru, ūdens un citu resursu ražošanai, pārvadei (transportam), uzglabāšanai vai sadalei, kā arī inženiertīklu pievadiem un iekšējiem inženiertīkliem.

Prasības elektroenerģijas iekšējo inženiertīklu izveidošanai ir noteiktas Latvijas būvnormatīvā LBN 261-15 „Ēku iekšējā elektroinstalācija" (turpmāk – Būvnormatīvs Nr.261-15), kas apstiprināts ar Noteikumiem Nr.294.

Noteikumu Nr.294 1.punktā noteikts, ka būvnormatīvs nosaka prasības elektroietaišu (līdz 1 kV) projektēšanai un ierīkošanai, lai nodrošinātu cilvēku un vides aizsardzību pret elektriskās strāvas, zibens strāvas un zibens izlādes izraisītas pārsprieguma strāvas triecieniem, ugunsgrēku, sprādzieniem (eksplozijām), apdegumiem un elektriski darbināmu mašīnu negaidītu mehānisku kustību, kā arī lai nodrošinātu elektroietaišu funkcionēšanu atbilstoši paredzētajam mērķim.

Elektroietaise saskaņā ar Ministru kabineta 2014.gada 21.janvāra noteikumu Nr.50 „Elektroenerģijas tirdzniecības un lietošanas noteikumi" (turpmāk – Noteikumi Nr.50) 2.11.apakšpunktu ir vairākas savstarpēji saistītas elektroiekārtas vienotu uzdevumu veikšanai.

Noteikumos Nr.294 nav ietverts termina „elektroinstalācija" skaidrojums, taču šā termina skaidrojums bija ietverts spēku zaudējušo Ministru kabineta 1996.gada 22.oktobra noteikumos Nr.413 „Elektroenerģijas piegādes un lietošanas noteikumi" 1.16.punktā, kurā noteikts, ka elektroinstalācija ir zemsprieguma vadu, kabeļu, to stiprināšanas elementu, balsta un aizsardzības konstrukciju kopums, kas veido apgaismes tīklu vai spēka tīklu. Termina „elektroinstalācija" skaidrojums ir ietverts arī šobrīd spēkā esošo Ministru kabineta 2016.gada 19.aprīļa noteikumu Nr.238 „Ugunsdrošības noteikumi" 2.4.apakšpunktā. Minētajā tiesību normā noteikts, ka elektroinstalācija ir elektrosistēmas zemsprieguma daļa, kas pārvada un sadala elektroenerģiju lietotāja elektroietaisēs no elektroietaišu piederības robežas līdz elektroierīcei.

Būvnormatīvs LBN 261-15 3.punkta 3.3.apakšpunktā noteikts, ka Būvnormatīvs LBN 261-15 attiecas uz elektroinstalāciju, kas neietilpst ierīču sastāvā. Sistēmiski izvērtējot Būvnormatīva Nr.261-15 normas, secināms, ka Būvnormatīva LBN 261-15 tekstā termins „ierīce" ir lietots kā sinonīms terminam „iekārta".

Elektroiekārta saskaņā ar Noteikumu Nr.50 2.10.apakšpunktu ir jebkura iekārta elektroenerģijas ražošanai, pārveidei, pārvadei, sadalei vai

patēriņam.

No minēto tiesību normu kopuma izriet, ka elektroinstalācija ir elektrotīklu veidojošs konstrukciju kopums, kas neaptver elektroiekārtas jeb elektroierīces.

Kā pamatoti norādīts pārsūdzētajā lēmumā, siltummainis ir elektroierīce jeb elektroiekārta, kas pievienota ēkas elektroinstalācijai. Elektrības kabelis, ar kuru siltummainis pievienots ēkas elektroinstalācijai, ir uzskatāms par siltummaiņa sastāvā ietilpstošu elektroinstalāciju, uz kuru nav attiecināmas Būvnormatīva Nr.261-15 normas.

[10.2] Siltummainis ir savienots ar aukstumvitrīnu ar cauruļvadu, kas no siltummaiņa uz aukstumvitrīnām novada dzesēšanas šķidrumu. Minētais cauruļvads savieno divas elektroierīces, nodrošinot to darbību, tas nav saistīts ar ēkas inženiertīkliem, tādēļ tas nav atzīstams par ēkas inženiertīklu vai tā daļu.

[10.3] Ņemot vērā iepriekš (10.1. un 10.2.punkts) atzīto, secināms, ka siltummaiņa pieslēguma izveidošana – siltummaiņa pievienošana ēkas elektroinstalācijai (spēka tīklam) ar elektrības kabelis un siltummaiņa savienošana ar tirdzniecības aukstumvitrīnām ar cauruļvadu dzesēšanas šķidrumu pārvadei, nav atzīstami par ēkas iekšējo inženiertīklu būvniecību.

[11] Latvijas būvnormatīva LBN 221-15 „Ēku iekšējais ūdensvads un kanalizācija" (turpmāk Būvnormatīvs LBN 221-15), kas apstiprināts ar Noteikumiem Nr.332, 5.punktā noteikts, ka ēkas iekšējā kanalizācija ir ar ēkas ārējām sienām norobežota iekārtu un cauruļvadu sistēma, kas nodrošina sanitāri tehnisko ierīču un tehnoloģisko iekārtu notekūdeņu novadīšanu no ēkas līdz pirmajai skatakai.

Kā pamatoti atzīts parsūdzētajā lēmumā, tirdzniecības aukstumvitrīnas ir tehnoloģiskās iekārtas, no kurām ir novadāmi notekūdeņi. Izskatāmajā gadījumā cauruļvadu sistēma, ēkā esošās kanalizācijas sistēmas paplašinājums, kas ierīkots, lai novadītu tirdzniecības aukstumvitrīnu notekūdeņus (kondensātu), ir uzskatāms par ēkas kanalizācijas sistēmas daļu un attiecīgi arī par ēkas iekšējo inženiertīklu. Tādēļ cauruļvadu sistēmas ierīkošana tirdzniecības aukstumvitrīnu notekūdeņu novadīšanai ir atzīstami par būvdarbiem, kas veicami, ievērojot Būvniecības likuma un uz tā pamata izdoto normatīvo aktu prasības.

Lietā nav strīda par to, ka minēto cauruļvadu sistēmu ir izveidojusi SIA /Nosaukums S/Savukārt, kā norādīts šā sprieduma 8. un 9.punktā, ēkas lietotājs būvniecību ēkā var veikt tikai tad, ja šādas būvniecības tiesības ir paredzētas līgumā. Tādēļ atbildētājas lēmums, uzlikt pienākumu SIA /Nosaukums S/ iesniegt dokumentus, kas apliecinātu šādu būvdarbu veikšanas tiesības (līgumu, kas paredz tiesības SIA /Nosaukums S/veikt būvdarbus ēkā), kā arī veikto būvdarbu atbilstību Būvnormatīva Nr.LBN 221-15 prasībām, ievērojot Būvniecības likuma 7.panta pirmajā daļā noteikto pašvaldības kompetenci un 12.panta trešās daļas 1.punktā noteikto pašvaldības būvvaldes kompetenci būvniecības tiesiskuma uzraudzībā, ir atzīstams par tiesisku un pamatotu.

[12] Attiecībā par logiem ēkas telpā Nr.15 no lietas materiāliem konstatējams un lietā nav strīda par to, ka logu vērtnes ir atvērtas un logu rāmji aprīkoti ar restēm. Logus ir iespējams aizvērt tikai tad, ja tiek noņemtas restes. No minētā izriet, ka ēkas telpā Nr.15 logiem ir uzstādīts papildus aprīkojums – restes, taču esošie logi nav atjaunoti vai pārbūvēti. Atzinumā Nr.51 konstatēts, ka logu funkcija nav mainīta, noņemot restes, tie joprojām ir atverami un aizverami. Lietā nav konstatējams, ka SIA/Nosaukums S/ uzstādītās restes nebūtu iespējams noņemt, neveicot logu pārbūvi vai atjaunošanu.

Ņemot vērā minēto, secināms, ka SIA /Nosaukums S/ ēkas telpā Nr.15 logiem uzstādot papildus aprīkojumu – restes, nav veikusi patvaļīgu būvniecību.

[13] Attiecībā par SIA /Nosaukums A/ argumentu, ka pieteicēja atbildētājas būvvaldes bezdarbības dēļ nav informēta par izmaiņām ēkas plānojumā un inženiertīklos, norādāms, ka saskaņā ar Būvniecības likuma pirmo daļu tieši SIA /Nosaukums A/ kā ēku īpašniecei ir pienākums nodrošināt būvniecības procesa atbilstību normatīvo aktu prasībām, tostarp rūpējoties par to, lai ēkas plānojumā un inženiertīklos nenotiktu veiktas patvaļīgas izmaiņas. Tiesa atzīst, ka pašvaldības būvvalde izskatāmajā gadījumā ir rīkojusies, ievērojot normatīvo aktu prasības, kā arī ievērojot labas pārvaldības principu.

[14] Apkopojot iepriekš minēto un izvērtējot pārsūdzēto lēmumu kopumā, tiesa secina, ka pārsūdzētais lēmums ir atzīstams par tiesisku un pamatotu. Vienlaicīgi tiesa atzīst, ka lietā nav konstatējami priekšnoteikumi pieteicējas SIA /Nosaukums A/ prasītā labvēlīgā administratīvā akta izdošanai. Tādēļ pieteicēju SIA /Nosaukums A/ un SIA/Nosaukums S/ pieteikumi ir noraidāmi.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251.pantu, 289.- 290.pantu un 291.panta pirmo daļu, tiesa

nosprieda

noraidīt SIA /Nosaukums A/ pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, ar kuru atzītu izbūvēto siltummaini un loga funkcijas maiņu par patvaļīgiem būvdarbiem un uzliktu par pienākumu SIA /Nosaukums S/ novērst patvaļīgas būvniecības radītās sekas (*lietas 138.-139.lapa*).

noraidīt SIA /Nosaukums A/ pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, ar kuru atzītu SIA /Nosaukums S/ veiktos siltummaiņa izbūves darbus iekštelpās par patvaļīgiem būvdarbiem un uzliktu par pienākumu SIA /Nosaukums S/ novērst patvaļīgās būvniecības sekas – demontēt pilnībā saistībā ar siltummaiņa izvietošanu ēkas ārpusē izveidotos pievadus, caurules un elektroinstalācijas, atjaunojot ēku iepriekšējā stāvoklī

noraidīt SIA/Nosaukums S/pieteikumu par Ērgļu novada pašvaldības domes 2017.gada 30.novembra lēmuma „Par Ērgļu novada pašvaldības domes 2017.gada 30.novembra lēmuma „Par Ērgļu novada būvvaldes 2017.gada 6.septembra lēmuma atcelšanu" daļā, kurā SIA /Nosaukums S/ uzdots pienākums viena mēneša laikā pēc lēmuma stāšanās spēkā iesniegt Ērgļu novada būvvaldē:

1) līgumu, kas noslēgts ar SIA /Nosaukums A/ par to, ka SIA /Nosaukums A/ ir piekritis iekšējo inženiertīklu (tirdzniecības zālē veiktie kanalizācijas izbūves darbi aukstumvitrīnu kondensāta novadei) izbūvei;

2) sertificēta būvspeciālista atzinumu, ka iekšējo inženiertīklu (tirdzniecības zālē veiktie kanalizācijas izbūves darbi aukstumvitrīnu kondensāta novadei) izbūve atbilst Ministru kabineta 2015.gada 30.jūnija noteikumu Nr.332 „Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 221-15 „Ēku iekšējais ūdensvads un kanalizācija" prasībām.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā, apelācijas sūdzību iesniedzot Administratīvās rajona tiesas Valmieras tiesu namā mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas.

Tiesnese (paraksts) S.Pone

N O R A K S T S P A R E I Z S
Administratīvās rajona tiesas

tiesnese_____ S.Pone
Valmierā 2018.gada 5.jūnijā